

Eesti Mets

METSANDUSAJAKIRI • ILMUNUD AASTAST 1921

TALV 4/2020

Looduskaitsejad: me ise ka õpime loodust kaitstes kogu aeg

Raiemaht sünnib metsas, mitte kabinetis
Metsamees Lembitu Twerdjanski
Värbkakk ja händkakk toiduotsingul

HIND 4.90€

9 771406 665001

4 Uudised

6 Analüüs

MARI KARTAU

Raiemaht sünnib metsas, mitte kabinetis

Aastase raiemahu üle on vaieldud nii meedias kui ka arengukaava juhtkogu laua ümber. Tegelikult elus kujuneb see erinevate tegurite koosmõjus.

12 Persoon

VIIO AITSAM

Lembitu Twerdjanski: muudatusi kavandades tasub mõelda ka sellele, kuidas olnud on

Metsamaastik on kihiline nii inimeste tegutsemisjälgedele kui ka mõtlemislaadide poolest. Et tegelikult hoomata, peaks oskama näha võimalikult kõike.

22 Probleem

AIN ALVELA

Rahutu aeg Alutaguse mail – ühtesid rahvuspark hoiab ja kaitseb, teisi piirab ja takistab

28 Metsamajandus

SANDER SILM

Koos metsa soetades püüavad tulundusühistud teenida raha ja hoida metsa

Viimaste aastate jooksul on Eestis tekkinud mitu tulundusühistut, mis investeerivad metsa ja mille liikmed saavad sellest majanduslikku tulu, kuid hoiavad ka metsa elurikkust.

34 Metsandus

MERLE RIPS

Ega jõulukuuse kasvatamises suurt kunsti olegi

Mida ette võtta, kui kodu juures jääb kaks hektari maad vabaks? Heiki Kruusalu hakkas seal jõulukuuski kasvatama.

38 Intervjuu

KRISTIINA VIIRON

Looduskaitsejad: me ise ka õpime loodust kaitstes kogu aeg

Keskonnaministeeriumi looduskaitse nõunik Hanno Zingel ja looduskaitseosakonna juhataja Taimo Aasma tõdevad, et mitmete liikide kaitsmisel tekib õige teadmine alles töö käigus.

44 Statistika

EVE SUURSILD, MATI VALGEPEA

Maakasutus- ja metsandussektor on ainuke potentsiaalne süsinikusiduja

48 Metsatulekahjud

KALLE KAROLES

Maailma metsad põlevad – tulekahjude iseloom, põhjused ja metsapuude kohastumine tulega

54 Teadus

RAIMO KÖLLI

Metsahuumuse majanduse ökoloogilised seaduspärasused

62 Loodusvaatlus

KARL ADAMI

Talvisel ajal otsivad kakud toidupoolist metsasüdamest kaugemal

68 Loodusemees pajatab

VAHUR SEPP

Jahipidamine on muutunud toidu hankimisest loomade ohjamiseks

70 Üks küsimus ja üks vastus

Mille poolest on mets tähtis?

72 In memoriam

Toomas Frey

13. detsember 1937 – 23. september 2020

Lembit Lühi

13. november 1961 – 9. november 2020

Toimetus:

PEATOIMETAJA
KRISTIINA VIIRON
tel 5199 1549
kristiina@loodusajakiri.ee

KEELETÖIMETAJA
MERLE RIPS, merlerips@hotmail.com

KÜLJENDUS
RAUL KASK, raul@ww.ee

INFOGRAAFIKA
Himanto OÜ

VÄLJAANDJA:
MTÜ Loodusajakiri
Endla 3, 10122 Tallinn, 610 4105
www.loodusajakiri.ee

www.facebook.com/EestiMets

TEGEVJUHT, REKLAM
RIHO KINKS
tel 508 6690, riho.kinks@loodusajakiri.ee

TURUNDUSJUHT
MARILII KESKÜLA
tel 501 0119, mariliis@loodusajakiri.ee

TELLIMINE
www.tellimine.ee/loodusajakirjad
tel 617 7717, tellimine@expresspost.ee

Ajakiri ilmub
Keskonnainvesteeringute Keskuse
toetusel

KESKONNAINVESTEERINGUTE
KESKUS

© MTÜ Loodusajakiri, Eesti Mets®, 2020

Trükitoode
4041 0820

TRÜKK AS Printall

PEFC sertifitseeritud

Käesolev toode on põhit
säilitat majandatud
metsast ja kontrollitud
allikatest

www.pefc.ee

Kaanefoto:
Karl Adami

Eelkõige loeb metsaomaniku otsus

Käesoleva ajakirjanumbri üks peateemasid keskendub sellele, mis siis ikkagi paneb metsaomanikku oma metsa raiuma.

Lugu sündis ajendatuna metsanduse uue arengukava koostamisel aastase raiemahu teemal üleskerkinud aruteludest. Arengukava endise juhtkogu liikmete seas oli neid, kes pidasidki just vaidlusi raiemahu ümber kõige peamiseks põhjuseks, miks kava ei valmi käesoleval aastal, nagu algselt plaanis oli.

Metsanduse arengukava neljas stsenaariumis, mis nüüdseks küll enam kõne all ei ole, oli välja käidud neli erinevat arvu, vastavalt sellele, millist arenguteed metsas mindaks. Näiteks puidutööstusele keskendunud suuna puhul prognoositi aastaseks raiemahuks 17,7 miljonit tihumeetrit, kuid ökosüsteemide ja elurikkuse suurendamisele keskendunud stsenaariumi puhul vaid 6,6 miljonit tihumeetrit. Nende vahele

jäid metsa avalikele, kultuurilistele ja esteetilistele väärtustele, aga ka aktiivsele majandamisele keskendunud stsenaarium 11,8 miljoni ning metsa kui materiaalsel ressursiallikat kasutatav ja ühtlasi elurikkust säilitav stsenaarium 8,7 miljoni tihumeetriga.

Olgugi, et neid stsenaariume enam ei arutata, näitab see, et arve võib välja käia igasuguseid, suuremaid ja väiksemaid, kuid tegelikult sõltub aastane raiemaht hoopis tingimustest, milles metsaomanikud toimetada saavad.

Kuid ükski neist tingimustest, näiteks metsaseadusega määratud raievanused, puidu hind või ka ilm, ei sunni metsaomanikku metsa raiuma, kui ta seda vajalikuks ei pea. Muidugi võib puidu hind või ilm otsustamisel olulist rolli mängida, aga kartus, et kui arengukavas ei ole maksimaalset aastast raiemahtu täpselt paika pandud, siis hakkavad metsaomanikud oma metsa üksteise võidu rahaks tegema, tundub küll asjatu. Isegi kui neil selline plaan oleks, siis takistab seda tegemast metsaseadus.

Loos „Raiemaht sünnib metsas, mitte kabinetis” toovadki metsamehed välja erinevaid raiemahu mõjutegureid. Sealjuures tasub hoolega vaadata ka loo juures olevat graafikut „Mets, tema muutjad ja muutjad”. Näiteks aastatel 2006–2007, mis olid Eesti majanduses väga edukad, kerkis puidu hind kõrgeks, ent raiemaht püsis madal. Ilmastikukõver käib küll ühte sammu puidu hinnaga ehk et mida soojem, seda kallim, ent raiemahtu pole ilm samavõrra mõjutanud.

Kristiina Viiron

Foto: Sven Albet